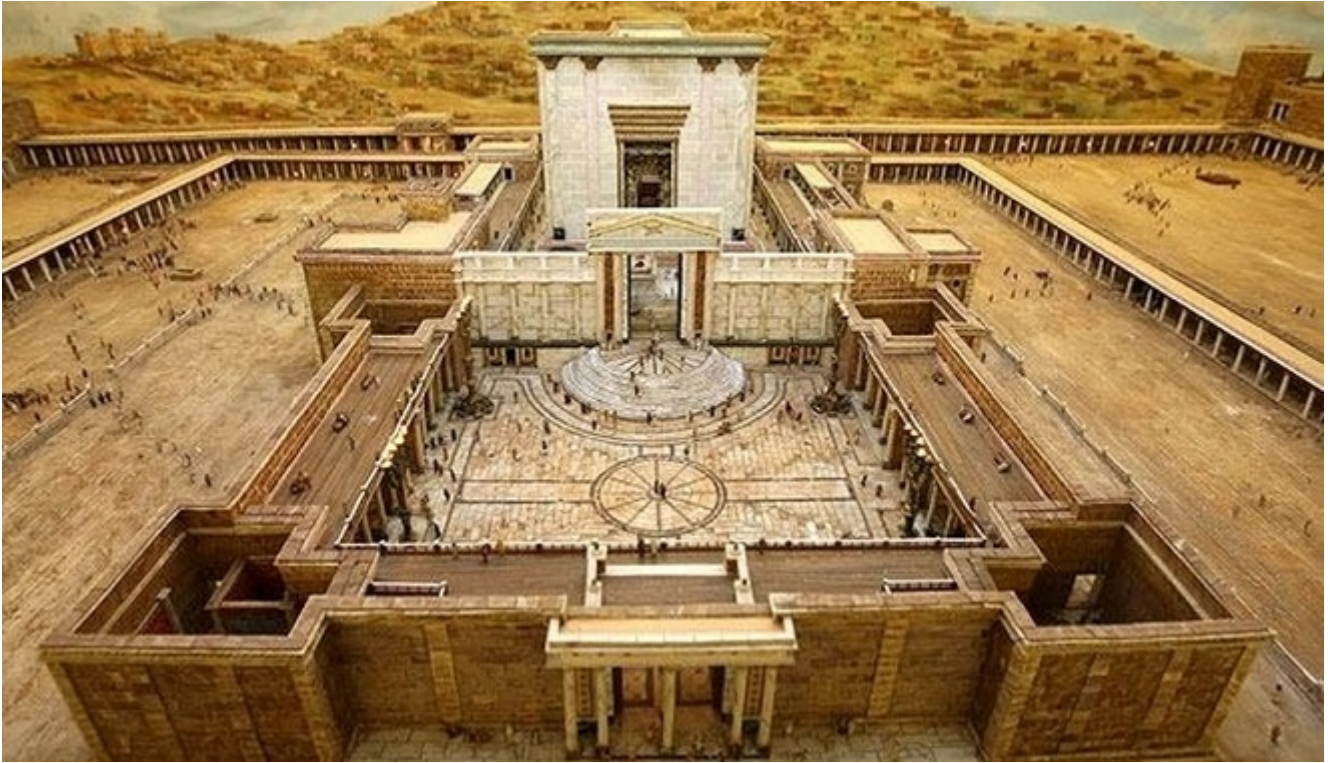

Οι θυσίες και η καθημερινή λατρεία στον Ναό του Σολομώντος

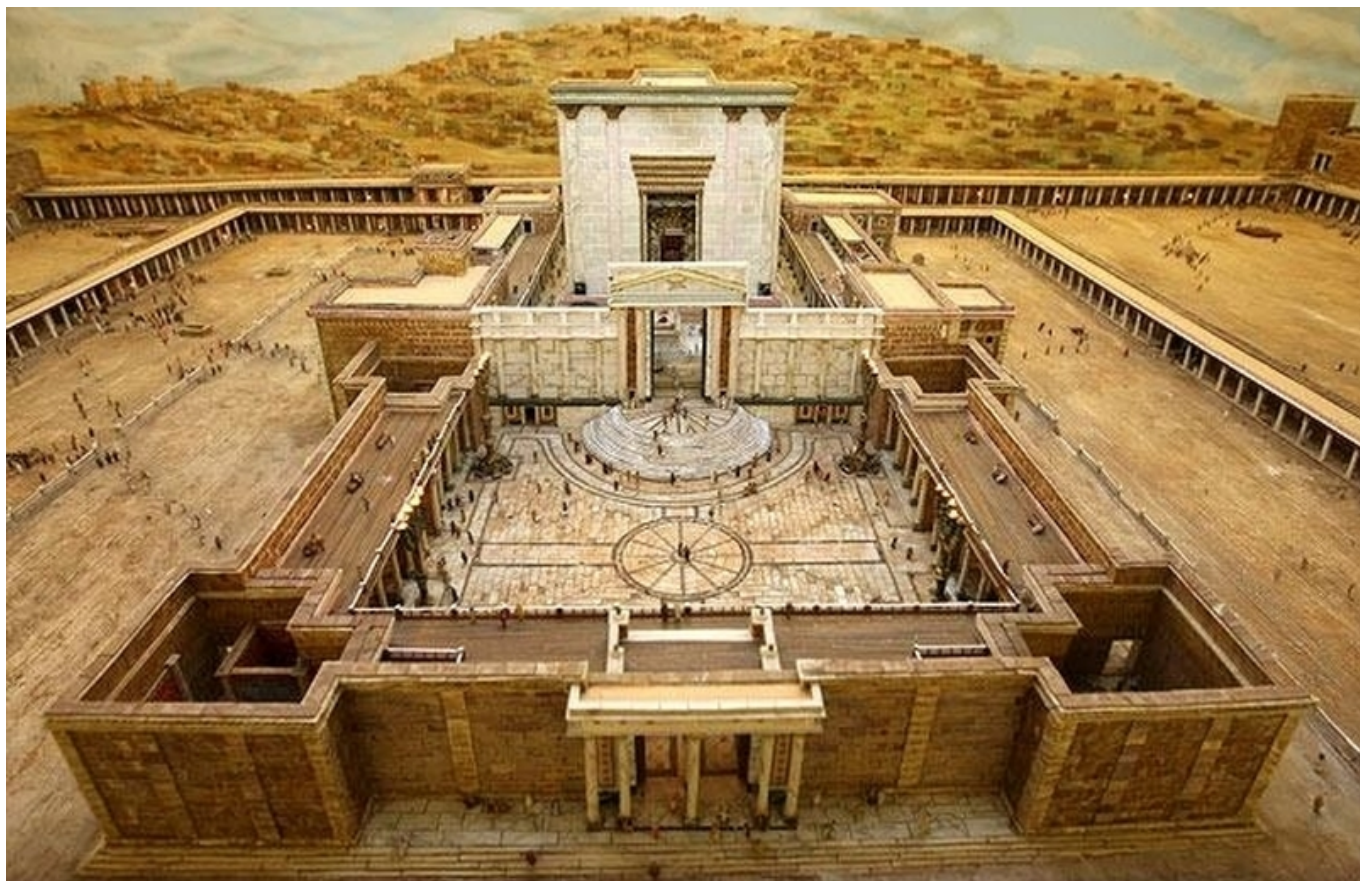
[Ορθοδοξία](#) / [Παλαιά Διαθήκη](#)

[Αναστάσιος Ασλανίδης, Ms Θεολογίας](#)

Οι θυσίες

Ο Ναός συμβόλιζε την ουράνια και γήινη σφαίρα, όπως και τον μεταξύ τους χώρο αλληλεπίδρασης. Γι' αυτό το καθεστώς που επικρατούσε στον τελευταίο καιρό του δευτέρου Ναού διαφέρει αρκετά από εκείνο του πρώτου. Όλες οι θυσίες αναίμακτες και αιματηρές τελούνταν πλέον μόνο στον Ναό[59]. Το λατρευτικό τυπικό που λάμβανε χώρα στον Ναό, προσπαθούσε να εξυψώσει και να εξομοιώσει τον άνθρωπο στην ουράνια σφαίρα. Τα τρία δίπολα που κυριαρχούσαν ήταν η αμαρτία και η ενοχή, το ιερό και το βέβηλο, η άγνοια και η μιαρότητα[60].

Με τους κανόνες καθαρότητας δεν προσδιοριζόταν απλά μόνο ποιος επιτρέπεται να συμμετάσχει στην λατρεία, αλλά και η θέση του κάθε ατόμου μέσα στην ίδια την κοινωνία. Στην κορυφή βρίσκονταν οι ιερείς, έπειτα ακολουθούσαν οι Λευίτες και τέλος οι Λαϊκοί. Οι γυναίκες δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν στην λατρεία, όπως και δεν μπορούσαν να γίνουν ιερείς. Το κύριο κομμάτι της λατρείας στον Ναό ήταν η προσφορά ζώων. Το Λευιτικό είναι αυτό που μας πληροφορεί την σωστή μέθοδο της προετοιμασίας και εκτέλεσης της θυσίας. Υπήρχε η ευρεία διαδεδομένη πίστη ότι το αίμα ήταν αυτό που ξέπλενε τις αμαρτίες του λαού. Επίσης, πίστευαν ότι με τα τελετουργικά γεφυρωνόταν το χάσμα μεταξύ θείου και ανθρώπινου κόσμου και έτσι αποκαθίσταντο η κοσμική τάξη.

Οι αιματηρές θυσίες ήταν ως κέντρο τους το αίμα, διότι αυτό ήταν που έδινε ζωή στον άνθρωπο και με την έλλειψη του ο άνθρωπος πέθαινε. Το αίμα του ζώου συμβόλιζε την προσφορά της ζωής στον Θεό. Έτσι, οι θυσίες γίνονταν αυστηρά για τον ίδιο τον Θεό και η κατανάλωση αίματος από κάποιον άνθρωπο ήταν αυστηρά απαγορευμένη[61]. Το αίμα προστάτευε την Θεότητα από τα ακάθαρτα στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου, ενώ ταυτόχρονα εξάγνιζε αυτόν που προσέφερε την θυσία[62].

Κάθε μέρα στον Ναό γινόταν η προσφορά δύο αμνών. Έναν το πρωί που σηματοδοτούσε την αρχή των λατρευτικών εργασιών και έναν κατά την δύση του

ήλιου που σηματοδοτούσε την λήξη[63]. Οι καθημερινές θυσίες είχαν ιδιαίτερη σημασία για τον λαό, διότι μέσω αυτών αγιάζονταν και συγχωρούνταν οι ανομίες του. Η διαδικασία αυτή λεγόταν ταμίντ (συνεχής προσφορά), αναφέρεται στα βιβλία της Εξόδου και των Αριθμών (Εξ. 29:38-42 και Αρ. 28:1-8) και οι τελετές αυτές τελούνταν μέχρι την τελευταία μέρα του Ναού. Στον βωμό δεν καιγόταν ολόκληρο το σώμα του ζώου, μόνο ορισμένα μέλη του. Το υπόλοιπο καταναλωνόταν από τους ιερείς και αυτούς που πρόσφεραν το ζώο για να θυσιαστεί[64]. Ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι όταν το 70 μ.Χ. η πόλη βρισκόταν υπό πολιορκία από τους Ρωμαίους και ο λιμός είχε ξεσπάσει, οι καθημερινές θυσίες συνεχίζονταν κανονικά. Όταν μάλιστα στις 17 του μηνός Ταμμούζ δεν υπήρχε τίποτα πλέον να προσφερθεί, ο λαός έχασε το ηθικό του και απελπίστηκε[65].

Όπως και η ζωή του Ιουδαίου, έτσι και οι θυσίες διέποντας από συγκεκριμένους κανονισμούς. Τα ζώα τα οποία θα προσφέρονταν θα έπρεπε να ήταν εξημερωμένα και αρτιμελή. Το σκεπτικό ήταν ότι, εάν η κατάσταση του ζώου δεν ήταν αρεστή στον άνθρωπο, τόσο περισσότερο θα ήταν απεχθή στον Θεό. Έτσι, το ζώο θα έπρεπε να ήταν οικόσιτο, αρτιμελή και να μην είναι ακάθαρτο σύμφωνα με τους κανόνες. Γι' αυτό ο χοίρος δεν γινόταν δεκτό σε καμία θυσία. Επίσης, εάν ένας άνθρωπος είχε έρθει σε επαφή με κάποιον νεκρό ή κάποιον λεπρό θα έπρεπε πρώτα να εξαγνιστεί και να απέχει από την λατρεία για λίγες ημέρες. Τέλος, εκτός από τις θυσίες γίνονταν και στον Ναό προσευχές λειτουργικού και ευχαριστιακού χαρακτήρα, όμως δυστυχώς δεν έχουμε πολλές πληροφορίες για αυτούς[66].

Καθημερινή λατρεία

Ο Ιουδαίος έκανε καθημερινά την απαγγελία της Σεμά (Shema) και όχι μόνο στην Συναγωγή. Η λέξη Σεμά που σημαίνει «ακούω» είναι η πρώτη λέξη στο Δευτερονόμιο (Δτ. 6:4) και ήταν η κύρια προσευχή των Ιουδαίων. Γενικότερα γινόταν η ανάγνωση των χωρίων του Δευτερονομίου (Δτ. 6:4-9. 11:3-21) όπως και από τους Αριθμούς (Αρ. 15:36-41). Όταν βρίσκονταν στον Ναό έκαναν την ανάγνωση του δεκάλογου συνοδευόμενο από δοξασίες για την βοήθεια και την καθοδήγηση του Θεού. Η Σεμά λεγόταν κάθε πρωί κατά την ανατολή και το απόγευμα κατά την δύση του ηλίου.

Η προσευχή (τεφιλλάχ/tefillah) και αυτή λεγόταν δύο φορές την ημέρα κατά την ίδια ώρα, την στιγμή που γινόταν οι θυσιαστικές προσφορές στον Ναό. Ορισμένες πηγές αναφέρουν προσευχές τρεις φορές την ημέρα (Δαν. 6:11). Οι προσευχές ήταν μια σειρά από δοξολογίες που με την πάροδο των χρόνων έγιναν δεκαοκτώ στον αριθμό.

Τα γεύματα και αυτά με την σειρά τους βρίσκονταν στο γενικότερο πλαίσιο

λατρείας του Θεού. Τα χέρια πλένονταν πριν και μετά το γεύμα, το ψωμί ευλογούταν και μοιραζόταν, ενώ μια ευχαριστία προσευχή συνόδευε την λήξη της βρώσης του φαγητού. Σε περίπτωση που σέρβιραν και κρασί υπήρχε ξεχωριστή προσευχή για την ευλογία του[67].

[59] Barker, The gate of heaven : the history and symbolism of the Temple in Jerusalem (Sheffield: Sheffield Phoenix Press, 2008). Σελ. 32.

[60] Grabbe, Judaic religion in the Second Temple period : belief and practice from the Exile to Yavneh (London ; New York: Routledge, 2000). Σελ. 130.

[61] Cohen, From the Maccabees to the Mishnah. Σελ. 178-179.

[62] Grabbe, Judaic religion in the Second Temple period : belief and practice from the Exile to Yavneh. Sel. 132.

[63] Gowan, Bridge between the Testaments : a reappraisal of Judaism from the Exile to the birth of Christianity. Σελ. 269 κ.ε.

[64] Schürer, et al., The history of the Jewish people in the age of Jesus Christ (175 B.C.- A.D. 135). Σελ. 299-300.

[65] Ζάρρας, Ιστορία της εποχής της Καινής Διαθήκης. Σελ. 264.

[66] Περισσότερα βλ.: Cohen, From the Maccabees to the Mishnah. Σελ. 64 κ.ε.

[67] Ferguson, Backgrounds of early Christianity. Σελ. 527.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

[**https://bit.ly/2GOp8Jk**](https://bit.ly/2GOp8Jk)